

Hva er så unikt /spesielt ved Internett

- De tekniske løsningene
 - Desentralisert struktur - ingen sentral node
 - Lagdeling og modulprinsippet
 - Bruker-styring: Ende- til- ende-prinsippet
 - Enkelhet - minimalitetsprinsippet
 - Evolusjonær (skrittvis og gradvis) utvikling
- **Robusthet og fleksibilitet**
- Mangel på kontroll og styring av bruk
 - Brukeren har kontroll av innhold
 - Anonymiteten
- Kulturen
 - Åpenheten i teknologi og standarder
 - Mangfold i ytrings- og uttryksformer
 - Egenkontroll

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Kritikken - problemene

- Manglende sikkerhet
- Åpenhet innebærer også en form for sårbarhet
 - Misbruk (spam, krenkel privatlivets fred, pedofili,
 - Kriminelle miljøer
 - Diktaturstater kan styre/kontrollere landets interne bruk (men i mindre grad enn f eks. telekommunikasjoner)
- Sannhet og søppel går hånd i hånd
 - Manglende kvalitetskontroll og kildekritikk
- Manglende overordnet enhetlig styring gjør den også sårbar for "maktøvertakelse" av dominerende aktører
 - Microsofts strategi på 90-tallet
 - DRM- filosofien
 - Google - filosofien
 - Andre, nye trusler

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Digital nettverk og ulike organisasjonsformer hva er sammenhengene ?

Noen påstander:

1. Bruk av Internett fører til å bryte ned hierarkiene (Teknologisk determinisme)
2. Internett er utformet som grunnlag for på å skape nettverksorganisasjoner (sosial forming av teknologi)
3. Utforming av Internett har ingen betydning for hvilken type organisasjoner som formes gjennom bruk av nettet.

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Kommunikasjon og organisasjonsformer

To grunnleggende ulike former

- **Vertikal styring (integrasjon)** gjennom sentral (toppstyrte "nettverk")
 - Telekommunikasjonssektoren, telenettet (ISDN, ASDL, GSM),
 - Eks. bank/forsikring, dagligvarebransjen, hotellkjeder og mange offentlige virksomheter
 - Ofte (som regel) basert på **vertikal integrasjon**, dvs de ulike komponenter/lag er sydd sammen. Standarder på hvert er ofte ikke synlig for omverdenen
- **Horisontalt samarbeid** likeverdig (frivillig?) samarbeid mellom sjølstendige virksomheter
- **Nedenfra, en åpen og fleksibel (mer demokratisk?) tilnærming, ofte gjennom eksperimentering og skrittvis endringer**
 - Eks: Datakommunikasjon og spesielt Internett
 - Databransjen i seg sjøl har (hatt) denne strukturen
 - Trykkeribransjen, deler av reiselivsnæringen, kunnskapsorienterte virksomheter

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Nettverksorganisering - mer effektivt?

- **Kommunikasjon er organisasjon**
 - Du kan (i prinsippet) nå alle
- **Mer åpent - dvs. tilgang på informasjon**
- **Fleksibilitet - nettet kan (dynamisk) reorganiseres etter behov**
- **Virtuelle organisasjoner**
 - Medlemmene knyttes sammen elektronisk ut fra bestemte formål, uten at dette avspeiler fysiske strukturer eller formelle organisasjoner
- **Men lite effektivt for rutineoppgaver**
- **Vanskelig å administrere**

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Litt om nettverksøkonomi :

Utviklingen av Internett kan forklares ved teorien om økonomiske verdier i nettverk, både positive og negative

Sentrale mekanismer:

- **Økende utbytte**
 - Verdien av å del av nettverk øker med størrelsen (f eks. e-post, informasjonstilgang)
- **Men også sideeffekter (tilleggseffekter) ved at noen tilfører nye ressurser/goder til et nettverk uten ekstra kostnader for andre**
 - Positive eksternaliteter, f eks. nye tjenester
 - Fildeling, Youtube, Facebook,... Wikipedia og lignende
- **Negative eksternaliteter, f eks. spam, virusser,...**

Dette innebærer at når et nettverk har nådd en kritisk størrelse, blir det stadig mer attraktivt for nye brukere, nye tjenestetilbydere (og spam'ere ...)

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Diskusjonstemaer

(1) Er Internett i seg sjøl demokratisk?

(2) Fører bruk av Internett til (mer) demokratiske samfunn

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Internett og samfunnsmessige styring

I: *Teknologideterminisme* :

Internett-utviklingen fører til rekke økonomiske, sosiale og kulturelle virkninger vi ikke kan styre/bør styre : Eks:

- Eks: Internet *virker* demokratiserende

II: *Sosial styring av teknologien*: IKT er resultat av bestemte politiske, økonomiske, sosiale faktorer. Eks:

- Internett er verken slem eller god, det avhenger av hvordan det brukes
- Vi kan (langt på vei) styre utvikling og bruk av Internett

III: *Sosial konstruksjon av teknologi*: IKT er utviklet i et samspill mellom bestemte økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle faktorer og de spesifikke egenskaper ved IKT

- Vi kan verken forutsi eller styre virkninger av teknologiske utviklinger fullt ut- ei heller Internett
- Men en hver teknisk artefakt er bærer av bestemte verdier og preferanser, og disse kan overprøves/overstyres og endres

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Kan vi utvikle et "elektronisk demokrati" ?

Demokrati betyr folkestyre (demos = folk og kratos = styre).

Det finnes et utall definisjoner , f eks.

- *Verdier som frihet, likhet, effektivitet, fellesskapsfølelse*
- En betegnelse for en politisk styreform
- I tillegg benyttes begrepet for å beskrive forskjellige sider ved prosesser i samfunnet (f eks. diskusjon og meningsdanning, beslutningsprosesser,..

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

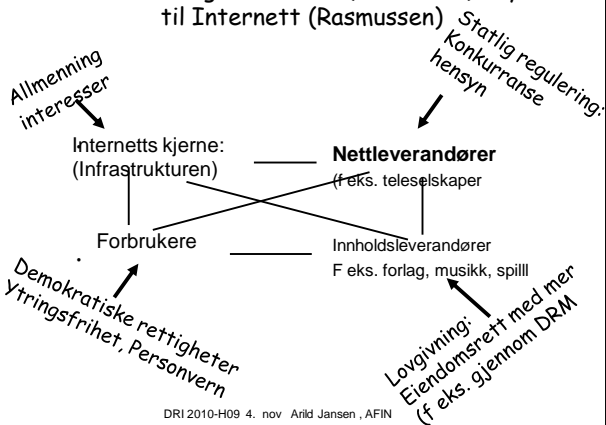
4 grupper har dominert utviklingen av Internett

- **Innovatører**
 - Utviklere av tekniske løsninger som Cerf, T. Berners Lee
- **Hackere**
 - f eks Unix/Linux, open source - bevegelsen, Stalman,..
- **"Communitarians" (kommunitarianere)**
 - EFF/EFN: Fri kommunikasjon, åpne standarder, fri programvare, delingskultur
- **(Markeds)-entreprenører**
 - F eks. Netscape, Amazon.com, Google....

Etter hvert har også myndighetene kommet sterkere inn (også blitt etterlyst) for å skape forutsigbare rammebetingelser for bruk av nettet: å sikre at ikke noen aktører dominerer nettet, særlig økonomisk (f eks. konkurransehensyn), men også for å unngå (begrense) kriminell adferd på nettet og sikre personvern med mer på nettet

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Ulike aktører og interesser (konflikter) knyttet til Internett (Rasmussen)

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Internett og sosiale bevegelser

LINUX og Open Source

- Internett som faglig, organisatorisk og sosialt nettverk
- Hackere : Gratis-arbeidende (Unix) eksperter som tilbyr fellesskaper tjenester mot status og respekt
- Bottom-up strategi: tillater/stimulerer til initiativ fra enkeltindivider

- Ulike typer politiske og sosiale bevegelser, f eks.

<http://www.attac.no>,

<http://www.igc.org/>

- Online communities

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen, AFIN

Utviklingen av kommunikasjoner- noen lærdommer

- Telegrafene understøtter og supplerer annen kommunikasjon

Positive visjoner

- " ..rapid communication might mean the avoidance of war or the saving of a fortune; that, in affairs nearer to the heart of the people, it might bring a husband to the bedside of a dying wife, or saving the life of a beloved child, apprehend the fleeing criminal , or commute the sentence of an innocent man. (Standage: The Viktorian Internett

Men dette ble raskt misbrukt :

- Aksjekjøp og salg
- Hesteveddeløp: Forsøk på å lure bookmakere (!)
- "ever since people has invented things, other people have found way to put those things into criminal use". No other section of the population avail themselves more readily and speedily of the latest triumphs of science than the criminal class" (inspector J. Bonfield, Chicago 1988)

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Styring av Internett (Internet Governance)

- Fysisk - teknisk utstrekning:
 - En (ubegrenset) samling av datanettverk som er knyttet sammen og kan kommunisere med hverandre
- Logisk arktektur
 - Basert på et sett av felles prosedyrer og formater for kommunikasjon (protokoller), inkludert lagdeling, adressering mm.
- Organisatorisk :
 - Internasjonale, nasjonale og lokale organisasjoner som har ansvar for utvikling og drift/administrasjon.
- Politisk [og juridisk perspektiv]
 - Styring og regulering av Internet, hvilke internasjonale og nasjonale lover og overenskomster regulerer nettet
- Sosialt og kulturelt perspektiv
 - Hvilke verdier, normer, atferdsmønstre og symboler preget utvikling og bruk av nettet

http://www.abm-utvikling.no/kursogkonferanser/program/2005/wsis_web.pdf

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN

Hvordan og hvem vil "styre" Internett i framtida ?

- Internettets egne organisasjoner
- USA?
- Nasjonale justismyndigheter (overvåkning)
- Teleselskapene
- Nasjonale telemyndigheter (Norge: Post- og teletilsynet)?
- Multinasjonale selskaper (Microsoft, AOL/..., Google,...) ?
- Kriminelle miljøer
- Vi brukere ?
- Andre ...?

DRI 2010-H09 4. nov Arild Jansen , AFIN
